

УДК 159.956:159.947.2(043.5)

DOI <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2024.1.26>

**Теліпко Н. О.**

аспірантка кафедри диференціальної і спеціальної психології

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

e-mail: natasha\_wout@yohoo.com

ORCID ID: 0009-0007-3356-4899

## ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТУЇЦІЇ У ПРОЦЕСІ УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ

У статті наведено результати теоретичного дослідження психологічного аспекту вивчення інтуїції у процесі ухвалення рішень. Вивчається взаємозв'язок між різними аспектами інтуїції й іншими поняттями, як-от суб'єктивна й об'єктивна істина, почуття та факт, інтуїція та раціональна логіка, свідоме та несвідоме, а також між інтуїцією та реальністю.

Учені розглядають різні можливості використання інтуїції, зокрема її як засіб пізнання, зв'язок з інтелектом, вплив усвідомленого та неусвідомленого досвіду, роль у творчій діяльності й у процесі ухвалення рішень. Проте дослідники висловлюють занепокоєння щодо хибних уявлень і можливих спотворень в інтерпретуванні психічних реакцій, власних почуттів, емоцій і вчинків.

Мета статті полягає у вивченні психологічних особливостей проблеми інтуїції у процесі ухвалення рішень.

Дослідження психологічного аспекту інтуїції у процесі ухвалення рішень може пролити світло на важливі моменти, які можуть стати основою для розроблення нових методів вирішення проблем з використанням інтуїтивного мислення, інтуїтивної діяльності, особливо корисних у контексті науки, творчості, бізнесу й управління.

У сфері бізнес-діяльності й управління часто постає необхідність швидкого ухвалення рішень в умовах невизначеності та непередбачуваності. Водночас використання інтуїції може стати ключовим аспектом в ухваленні таких рішень, що наголошує на важливості розуміння її ролі для успішного функціонування як окремих фахівців, так і всієї організації. Лідери та менеджери часто вдаються до використання інтуїції під час ухвалення стратегічних і тактичних рішень. Розуміння механізмів функціонування інтуїції та методів її розвитку може сприяти підвищенню їхньої ефективності в лідерстві над підлеглими й управлінні компанією загалом.

Подальше психологічне дослідження інтуїції у процесі ухвалення рішень може розкрити важливі аспекти, які можна використовувати для розроблення ефективних стратегій психологічної підготовки персоналу в різних сферах діяльності. Це, у свою чергу, може сприяти покращенню професійних результатів фахівців та загальної продуктивності організації.

**Ключові слова:** психологічний аспект, інтуїція, ухвалення рішень, управлінські рішення, успішність, діяльність, особистість, менеджер, бізнес.

**Постановка проблеми.** Інтуїція як наукова проблема завжди привертала увагу дослідників із різних галузей науки. Учені аналізують взаємозв'язки між суб'єктивною й об'єктивною істиною, між почуттями та фактами, між інтуїцією та раціональною логікою, свідомим і несвідомим, а також між інтуїцією та

реальністю. У рамках своїх досліджень вони вітають несподівані передчуття та творчі натхнення. Водночас вони висловлюють побоювання щодо можливості оманливих знань і можливих спотворень у тлумаченні психічних реакцій, власних почуттів і поведінки.

Різні погляди на значення та важливість проблеми інтуїції можуть простежуватися в тому, що вчені мають різні думки щодо визначень і описів характеристик інтуїтивної поведінки й ухвалення інтуїтивних рішень.

Наприклад, W. James високо оцінює роль інтуїції в житті, тоді як З. Фрейд ставиться до неї з деяким скепсисом. W. James приділяв особливу увагу дослідженню станів зміненої свідомості та паранормальних явищ, уважав інтуїцію вродженим даром людини [12]. З. Фрейд у своєму листі французькому письменнику Р. Роллану висловлює сумніви щодо здатності інтуїції вирішувати складні проблеми, вважає її здатною виявляти лише примітивні та первинні спонукання та реакції. Він висловлює безумовний скепсис, хоч і стверджує, що деякі речі залишаються нам невідомими.

Психологічний аспект дослідження інтуїції у процесі ухвалення рішень привертає увагу як психологів-дослідників, так і практиків менеджменту та бізнесу тому, що ухвалення рішень відіграє ключову роль в роботі організацій і житті людей загалом. Розуміння того, як інтуїція впливає на ці процеси, може допомогти покращити якість ухвалення рішень.

Процес ухвалення рішень часто є складним та багатограним. Інтуїція відіграє важливу роль у цьому процесі, вивчення її психологічних аспектів може допомогти краще зрозуміти, як ухвалюються рішення.

Отже, інтуїтивні ухвалення рішень за умови розумного ставлення до них може дозволити фахівцям досягати ефективності й успішності у професійній сфері.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Вивчення сучасних психологічних досліджень дозволяє зробити висновок, що відсутнє єдине розуміння серед учених щодо визначення інтуїції та її напрямів розвитку.

Основні аспекти, що привертають увагу дослідників, включають дослідження: інтуїції як засобу пізнання, взаємозв'язку між інтуїцією й інтелектом, що розглядаються такими вченими, як K. Barrafreem, J. Hausfeld; E. Sadler-Smith; M.Л. Смульсон та інші [4; 8; 15]; співвідношення інтуїції та свідомого і несвідомого досвіду (E. Sadler-Smith, B.O. Татенко та інші) [5; 15]; ролі інтуїції в контексті креативності (K. Gilhooly; B.A. Моляко; A.П. Поліщук; V. Salvi та інші) [2; 3; 11; 16]; роль інтуїції у процесі ухвалення рішень (W. Agor; Д. Канеман; D. Kahneman; A. Tversky, D. Kahneman та інші) [1; 7; 13; 17].

М.Л. Смульсон (2002 р.), українська дослідниця, представляє модель інтелекту, що формується основними психічними процесами, організованими в систему когніцій, де ключовими є рефлексія й інтуїція. Згідно з її теорією пропорції між рефлексією й інтуїцією змінюються на різних етапах розвитку інтелекту: інтуїція переважає на ранніх етапах, а рефлексія – на пізніших [4].

Е. Sadler-Smith (2010 p.) зазначає, що в людського роду виробилися дві різні системи мислення, які ми маємо, і вони є важливим і цінним ресурсом як в особистому, так і у професійному житті. Аналітичний розум дає нам можливість аналізувати, розмірковувати та вирішувати проблеми. Ключовими характеристиками розвиненого інтуїтивного мислення, на думку дослідника, є те, що воно працює мовою почуттів; воно швидке та спонтанне; це цілісна система, яка підтримується розпізнаванням образів; вона передбачає гіпотези, але не стверджує їх з упевненістю [15].

Дослідження, проведене К. Barrafreem та J. Hausfeld (2020 p.), допомагає зрозуміти, як люди ухвалюють рішення за себе та від імені інших у ситуаціях з високим рівнем ризику. Учені провели експеримент, у якому активували інтуїтивний чи усвідомлений тип мислення. Вони виявили, що люди менш сприйнятливі до середніх імовірностей під час рефлексії, ніж під час контрольованого мислення чи інтуїції. Вони зіставляють процеси ухвалення рішень «від себе» і «від інших» із процесами рефлексії й інтуїції, виявляючи, що ухвалення рішень самостійно більш схоже на процес інтуїтивного ухвалення рішень, ніж на процес ухвалення рішень від імені іншої людини [8].

Що стосується проблеми співвідношення інтуїції та свідомого і несвідомого досвіду, то Е. Sadler-Smith (2010 p.) зазначає, що у процесі еволюції *Homo sapiens* був обдарований складною системою сприйняття, обробки інформації й ухвалення рішень, яка діє безперешкодно та незалежно від свідомого втручання людини. Незважаючи на те, що несвідомий інтуїтивний розум значно впливає на повсякденне життя, більшість людей не усвідомлюють його повної сили. Учений виділяє чотири показники інтуїтивного розуму: використання мови почуттів; швидкі та спонтанні реакції; цілісність; припущення, але не впевненість у їхній істинності [15].

Український дослідник В.О. Татенко (2023 p.) провів аналіз основних проблем у визначенні сутності інтуїтивної активності людини, виділив категорії несвідомого й ірраціонального як ключових аспектів інтуїції. Він визначає інтуїцію як окрему психічну функцію, яка здатна знаходити розв'язання проблем, недоступних для свідомого мислення та раціональних форм активності людини. Отже, учений пропонує концептуальну модель інтуїції, яка є унікальною здатністю сприймати та формувати реальність поза рамками раціонального розуміння світу [5].

V. Salvi з колегами (2016 p.) наголошують на ролі інтуїції у процесі креативності та вказують на те, що деякі проблеми можуть бути вирішені миттєво завдяки інтуїтивним прозрінням. Однак для складніших завдань, на їхню думку, найчастіше потрібен тимчасовий період свідомого аналізу [16].

К. Gilhooly (2016 p.) пропонує пояснення того, чому відкладення розв'язання проблеми може полегшити процес вирішення. Він стверджує, що відстрочка творчих завдань може дозволити несвідомим процесам генерувати ідеї, які зго-

дом можуть виникати як спонтанні прозріння, коли увага людини відвернена на інші питання, або як швидкі рішення, коли повертаються до проблеми [11].

В.А. Моляко (2007 р.) вказує на ключову роль ідей і образів у процесі творчого проектування, які часто виникають у свідомості після інтенсивної розумової роботи, яка часто пов'язана з інтуїтивним мисленням [2].

А.П. Поліщук вивчає механізм формування інтуїтивних рішень у творчих завданнях (2010 р.) і виокремлює основні аспекти різних концептуальних моделей інтуїтивних припущень. Нове знання, отримане через інтуїтивне припущення, часто не впливає логічно з наявної інформації, а формулюється завдяки зв'язку між поточним завданням та стійкими знаннями [3].

Що стосується аспекту інтуїції у процесі ухвалення рішень, то дослідники в галузі когнітивної психології D. Kahneman і A. Tversky (1983 р.), відомі своїм внеском у вивчення загальних людських помилок, що впливають із поведінкових шаблонів, виділили роль евристик (спрощених правил) у процесі ухвалення рішень та інтуїтивному мисленні. Вони розробили теорію перспектив, засновану на двох типах мислення – інтуїтивному та раціональному [18].

У своїй книзі «Мислення швидко та повільне» Д. Канеман (2017 р.) обговорює взаємодію між інтуїтивним і аналітичним мисленням. Він зазначає, що інтуїтивне мислення відбувається швидко та легко, схоже на сприйняття, тоді як аналітичне мислення потребує критичного осмислення. На його думку, інтуїція є здатністю автоматично генерувати рішення без довгих логічних аргументів або доказів [1].

На думку W. Agor (1986 р.), у періоди кризи використання інтуїтивних методів ухвалення рішень, згідно з описовою теорією ухвалення рішень та логіки реалізації, може бути найбільш слушною стратегією. Це особливо правильно тоді, коли керівник має обмежену кількість часу або коли ключові аспекти ситуації ухвалення рішення важко виміряти або проаналізувати. Автор дійшов висновку, що інтуїтивне ухвалення рішень ефективніше за умов високого ступеня невизначеності, відсутності попередніх прецедентів, коли змінні менш передбачувані, а факти обмежені чи недоступні [7].

Вивчення сучасних досліджень показує, що проблема інтуїції у процесі ухвалення рішень привертає широкий інтерес і різноманітність методологічних підходів у психологічному дослідженні.

**Мета статті** полягає у вивченні психологічних особливостей проблеми інтуїції у процесі ухвалення рішень.

**Виклад основного матеріалу.** Для більш повного розуміння ролі інтуїції у процесі ухвалення рішень у професійній діяльності необхідно вивчати загальні аспекти інтуїції та механізми ухвалення рішень у цій галузі.

Вивчення процесу ухвалення рішень у складних ситуаціях за допомогою інтуїції широко представлено у психологічній літературі (Т. Bastick; В.А. Татенко; М. Sinclair, N. Ashkanasy; А. Tversky, D. Kahneman; інші) [5; 9; 17; 18].

У своєму дослідженні, опублікованому у 2023 р., В.А. Татенко вперше вжив терміни «інтуїтивна діяльність» та «інтуїтивна активність». Інтуїтивна діяльність розглядається як вид психічної активності із власною функціональною структурою, аналогічною до перцепції, мислення, мовних та інших аспектів. Водночас функціональна структура інтуїтивної діяльності може набувати різних форм залежно від включених до неї елементів свідомості або інших протилежних компонентів [5].

А. Tversky та D. Kahneman (1983 р.) стверджують, що в умовах невизначеності судження часто здійснюються завдяки використанню інтуїтивної евристики, яка не враховує правил кон'юнкції (логічного об'єднання). На їхню думку, комбінація може бути більш типовою, ніж одна з її складових частин, і індивіди можуть легше згадати або уявити приклади з конкретної категорії, ніж з більш широкої категорії, отже, евристика репрезентативності та доступності може робити кон'юнкцію більш вірогідною, ніж один із її компонентів [18]. Цей ефект проявляється в різних ситуаціях, включаючи оцінку частоти слів, оцінку особистості, медичні прогнози, ухвалення рішень під загрозою, підозри у злочинах і політичні прогнози.

Інтуїтивне ухвалення рішень відіграє роль у різних професійних галузях: суддівська інтуїція впливає на винесення рішень, які визначають долі людей; інтуїтивні рішення інвесторів впливають на фінансові стратегії, що формують фінансове становище компаній; тренерська інтуїція дозволяє визначити, які гравці будуть у найкращій спортивній формі натеper; завдяки інтуїції лікарів-клініцистів вдається виявляти особливості патологічних процесів у пацієнтів; менеджери з персоналу під час пошуку та підбору відповідних кандидатів на роботу часто покладаються на свою інтуїцію.

У своєму дослідженні, опублікованому у 2012 р., D. Meyers вивчає інтуїцію в контексті професійної діяльності та розглядає значення соціальної інтуїції. Під соціальною інтуїцією він розуміє автоматичні розумові висновки про моральні аспекти людської поведінки, моральну інтуїцію, здатність до емпатії та точності сприйняття почуттів інших людей. Учений наголошує, що соціальна інтуїція дозволяє швидко робити оцінки характеру та дій інших людей за частки секунди. На його думку, моральні судження ґрунтуються на миттєвих інстинктивних реакціях чи емоційно насиченій інтуїції, яка потім ініціює подальші моральні роздуми. Ця здатність допомагає розрізняти думки та почуття інших людей, а також виявляти фальш чи брехню [14].

Хоча прихильники інтуїції, заснованої на досвіді, зазвичай фокусуються суто на когнітивних аспектах, у працях M. Sinclair і N. Ashkanasy (2005 р.) вказують на те, що інтуїція також містить емоційний, або афективний, компонент (учені вживають поняття «емоція» і «афект» як синоніми) [18]. Це відповідає висновкам, зробленим, наприклад, Т. Bastick (1982 р.) і S. Epstein (1998 р.), які розглядають «афект» як загальний термін для всіх емоційних станів, як-от інтенсивні та

короткочасні емоції, тривалі неспецифічні настрої та тонкі тимчасові афективні почуття [11].

Аналіз описів інтуїтивних процесів, проведений М. Sinclair і N. Ashkanasy (2005 р.), виявив три основні сценарії. По-перше, на стадії доінтуїтивного періоду афект може або допомагати або заважати доступу до інтуїції залежно від контексту. По-друге, у процесі інтуїтивного рішення деякі індивідууми вважають за краще використовувати афект як засіб сприйняття, де афект стає невід'ємною частиною самого інтуїтивного процесу. На третій стадії оцінки люди відчують підтвердження «справжньої» природи інтуїції через почуття полегшення чи впевненості [17]. Отже, емоційний компонент постає як супутня ознака інтуїтивного процесу, запропонована вченими інтеграція когнітивних і емоційних елементів у рамках єдиного конструкта забезпечує загальну основу поглядів на інтуїцію у процесі ухвалення рішень, заснованих на досвіді й афектах.

**Висновки та перспективи подальшого дослідження.** Підсумовуючи теоретичне психологічне дослідження, можна узагальнити, що у процесі ухвалення рішень інтуїція служить доповненням до розуму та являє собою силу внутрішніх передчуттів, відкриттів, творчих осяянь, миттєвої оцінки та передбачення.

В описі характеристик інтуїції сучасні психологи відзначають таке:

- 1) інтуїція відрізняється від аналітичного, логічного методу пізнання;
- 2) поява інтуїції відбувається без усвідомлення;
- 3) в інтуїції є емоційний аспект;
- 4) інтуїція проявляється в передчуттях і здогадах;
- 5) інтуїція пов'язана з накопиченим досвідом, як усвідомленим, так і неусвідомленим.

У діловій сфері й управлінні часто постає потреба ухвалення рішення оперативно в умовах невизначеності та непередбачуваності. Використання інтуїції може стати ключовим чинником у таких ситуаціях, що наголошує на важливості розумінні її ролі для успішного функціонування організацій.

Керівники та менеджери часто спираються на свою інтуїцію в ухваленні стратегічних і тактичних рішень. Розуміння механізмів роботи інтуїції та методів її розвитку може сприяти їхній ефективності в керівництві підлеглими та компаніями загалом.

Наукові дослідження в галузі психології інтуїції можуть привести до розроблення нових підходів до ухвалення рішень, які будуть корисні в бізнесі й управлінні. Це становить важливість і цінність для фахівців, які працюють у цих галузях.

Подальше вивчення інтуїції у процесі ухвалення рішень може пролити світло на важливі аспекти, які можна використовувати в розробленні ефективних стратегій психологічної підготовки персоналу в різних галузях діяльності. Це, своєю чергою, може сприяти покращенню професійних досягнень фахівців і результативності організації загалом.

### Список використаних джерел і літератури

1. Канеман Д. Мислення швидко й повільно. Київ : Наш формат, 2017. 480 с.
2. Моляко В.О. Психологічна проблема творчого потенціалу. *Актуальні проблеми психології. Проблеми психології творчості та обдарованості* : збірник наукових праць. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. С. 6–13.
3. Поліщук О.П. Інтуїція. Природа, сутність, евристичний потенціал. Київ : Парапан, 2010. 228 с.
4. Смульсон М.Л. Психологія розвитку інтелекту : монографія. Київ : Нора-Друк, 2002. 298 с.
5. Татенко В.О. Колективна інтуїція у прогнозуванні соціальних явищ : монографія ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-Лтд, 2023. 100 с.
6. Чернявська Т.П. Управління інтуїцією: ресурс успішності лідерів бізнесу. *Теорія і практика управління соціальними системами* : науково-практичний журнал. Харків : НТУ ХП. 2010. № 3. С. 91–97.
7. Agor W.H. The logic of intuition: How top executives make important decisions. *Organizational Dynamics*. 1986. Vol. 14 (3). P. 5–18.
8. Barrafreem K., Hausfeld J. Tracing risky decisions for oneself and others: The role of intuition and deliberation. *Journal of Economic Psychology*. 2020. Vol. 77. Issue C. P. 1–46.
9. Bastic T. Intuition: How we Think and Act. New Jersey, USA : John Wiley & Sons Incorporated, 1982. 280 p.
10. Epstein S. Emotions and psychology from the perspective of cognitive-experiential self-theory. *Emotions in psychopathology: Theory and research, Series in affective science* / W.F. Flack and J.D. Laird (eds.). New York : Oxford University Press, 1998. P. 57–69.
11. Gilhooly K.J. Incubation and intuition in creative problem solving. *Front. Psychol.* 2016. Vol. 7. P. 1076–1101.
12. James W. The Principles of Psychology. In two volumes. Vol I. New York : Henry Holt and Company, 1890. 700 p.
13. Kahneman D. (ed.). Heuristics and Biases: The Psychology of Intuitive Judgement. Cambridge University Press, 2002. 644 p.
14. Meyers D.G. The Pursuit of Happiness: Discovering the Pathway to Fulfillment, Well-Being, and Enduring Personal Joy. New York : William Morrow. 1993. 336 p.
15. Sadler-Smith E. The Intuitive Mind: Profiting From the Power of Your Sixth Sense. New Jersey, USA : John Wiley & Sons, 2010. 336 p.
16. Insight solutions are correct more often than analytic solutions / C. Salvi et al. *Frontiers in Psychology*. 2016. Vol. 22 (4). P. 443–460.
17. Sinclair M., Ashkanasy N.M. Intuition: myth or a decision-making tool? *Manag. Learn.* 2005. Vol. 36. P. 353–370.
18. Tversky A., Kahneman D. Extensional versus intuitive reasoning: the conjunction fallacy in probability judgment. *Psychol. Rev.* 1983. Vol. 90. P. 543–562.

### References

1. Kaneman, D. (2017). *Myslennia shvydke y povilne [Thinking is fast and slow]*. Kyiv: Nash Format. 480 s [in Ukrainian].
2. Moliako, V.O. (2007). *Psykhologichna problema tvorchoho potentsialu [Psychological problem of creative potential]*. *Aktualni problemy psykhologhii: Problemy psykhologhii tvorchosti ta obdarovanosti*: zb. nauk. pr. Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. I. Franka. Pp. 6–13 [in Ukrainian].

3. Polishchuk, O.P. (2010). *Intuitsiia. Pryroda, sutnist, evrystychnyi potentsial* [Intuition. Nature, essence, heuristic potential]. Kyiv: Parapan. 228 s. [in Ukrainian].
4. Smulson, M.L. (2002). *Psykhologhiia rozvytku intelektu* [Psychology of intelligence development]: monohrafiia. Kyiv: Nora-Druk. 298 s. [in Ukrainian].
5. Tatenko, V.O. (2023). *Kolektyvna intuitsiia u prohnozuvanni sotsialnykh yavysch* [Collective intuition in forecasting social phenomena]: monohrafiia: Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy, Instytut sotsialnoi ta politychnoi psykholohii. Kropyvnytskyi: Imeks-LTD. 100 s. [in Ukrainian].
6. Cherniavska, T.P. (2010). Upravlinnia intuitsiieiu: resurs uspishnosti lideriv biznesu [Managing Intuition: A Success Resource for Business Leaders]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnykh systemamy. naukovopraktychnyi zhurnal*. Kharkiv: NTU KhPI. № 3. Pp. 91–97 [in Ukrainian].
7. Agor, W.H. (1986). The logic of intuition: How top executives make important decisions. *Organizational Dynamics*. Vol. 14 (3). Pp. 5–18 [in English].
8. Barrafreem, K., & Hausfeld, J. (2020). Tracing risky decisions for oneself and others: The role of intuition and deliberation. *Journal of Economic Psychology*. Vol. 77. Issue C. Pp. 1–46 [in English].
9. Bastic, T. (1982). *Intuition: How we Think and Act*. New Jersey, USA: John Wiley & Sons Incorporated. 280 p. [in English].
10. Epstein, S. (1998). Emotions and psychology from the perspective of cognitive-experiential self-theory, in W.F. Flack and J.D. Laird (eds) *Emotions in psychopathology: Theory and research*, Series in affective science, New York, NY: Oxford University Press. Pp. 57–69 [in English].
11. Gilhooly, K.J. (2016). Incubation and intuition in creative problem solving. *Front. Psychol.* Vol. 7. Pp. 1076–1101 [in English].
12. James, W. (1890). *The Principles of Psychology*. In two volumes. Vol. I. NY: Henry Holt and Company. 700 p. [in English].
13. Kahneman, D. (ed.). (2002). *Heuristics and Biases: The Psychology of Intuitive Judgement*. Cambridge University Press. 644 p. [in English].
14. Meyers, D.G. (1993). *The Pursuit of Happiness: Discovering the Pathway to Fulfillment, Well-Being, and Enduring Personal Joy*. New York: William Morrow. 336 p. [in English].
15. Sadler-Smith, E. (2010). *The Intuitive Mind: Profiting From the Power of Your Sixth Sense*. New Jersey, USA: John Wiley & Sons. 336 p. [in English].
16. Salvi, C., Bricolo, E., Kounios, J., Bowden, E., & Beemana, M. (2016). Insight solutions are correct more often than analytic solutions. *Frontiers in Psychology*. Vol. 22 (4). P. 443–460 [in English].
17. Sinclair, M., & Ashkanasy, N.M. (2005). Intuition: myth or a decision-making tool? *Manag. Learn.* Vol. 36. Pp. 353–370 [in English].
18. Tversky, A., & Kahneman, D. (1983). Extensional versus intuitive reasoning: the conjunction fallacy in probability judgment. *Psychol. Rev.* Vol. 90, 1983. Pp. 543–562 [in English].

**Telipko N. O.**

Postgraduate Student at the Department of Differential  
and Special Psychology  
Odesa I. I. Mechnikov National University

## PSYCHOLOGICAL ASPECT OF RESEARCHING INTUITION IN THE DECISION-MAKING PROCESS

The article presents the results of a theoretical study of the psychological aspect of studying intuition in the decision-making process. The relationship between various aspects of intuition

and other concepts is studied, such as subjective and objective truth, feeling and fact, intuition and rational logic, conscious and unconscious, and between intuition and reality.

Scientists consider various possibilities of using intuition, including it as a means of cognition, connection with intelligence, influence of conscious and unconscious experience, role in creative activity and in the decision-making process. However, researchers express concern about misconceptions and possible distortions in the interpretation of mental reactions, own feelings, emotions and actions.

The purpose of this article is to study the psychological features of the problem of intuition in the decision-making process.

The study of the psychological aspect of intuition in the decision-making process can shed light on important points that can become the basis for the development of new methods of solving problems using intuitive thinking, intuitive activity, especially useful in the context of science, creativity, business and management.

In the field of business activity and management, there is often a need to make quick decisions in conditions of uncertainty and unpredictability. At the same time, the use of intuition can become a key aspect in making such decisions, which emphasizes the importance of understanding its role for the successful functioning of both individual specialists and the entire organization. Leaders and managers often resort to using intuition when making strategic and tactical decisions. Understanding the mechanisms of intuition and methods of its development can contribute to increasing their effectiveness in leading subordinates and managing the company in general.

Further psychological research on intuition in the decision-making process can reveal important aspects that can be used to develop effective strategies for psychological training of personnel in various fields of activity. This, in turn, can contribute to improving the professional results of specialists and the overall productivity of the organization.

**Key words:** psychological aspect, intuition, decision-making, management decisions, success, activity, personality, manager, business.